

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بشپړه لمونځ

Ketabton.com

ليکوال :- زاهد الله توحيديار "ابراهيم زي" اندرې

Email: zahidebrhemzai@gmail.com

کال ه لمريز : ۱۳۹۵/۹/۱۵

سريزه

لمونځ د اسلام دوهم رکن دی چې له لارې يې د بنده او معبود ترمنځ اړيکه ټينګېږي او د يوه رښتيني مسلمان د پېژندنې له نښانو يوه نښه ګڼل کېږي او ډېر ستر حکمتونه لري.

لمونځ په رسول الله صلى الله عليه وسلم او مسلمانانو د نبوت په لسم کال د معراج په شپه د عرش له پاسه د الله تعالى او د هغه د رسول ترمنځ د مخامخ خبرو له لارې فرض شوی .

الله تعالى په ګڼو مبارکو ايتونو کې مسلمانانو ته د لمانځه امر کوي لکه څرنگه چې الله تعالى فرمايي

((وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاٰكِعِينَ)) سورة البقرة (43)

ژباړه : او لمونځ ترسره کوئ ، زکات ورکوئ او له رکوع کوونکو سره رکوع کوئ.

همدارنگه الله تعالى په نورو ګڼو ايتونو کې هم د لمانځه دکولو په اړه په مسلمانانو امر کوي.

لمونځ په اسلام کې ځانګړی او ارزښتناک ځای لري نو باید په ښه توګه ترسره شي ددې دپاره چې لمونځ په سمه توګه ترسره کړو نوموړي دا يو وړوکی کتاب چې د لمانځه په اړه دی ستاسو درانه چوپړ ته وړاندي کړ او د امکان تر حده پوري مې کوښښ کړی دی چې په روانو او ساده جملو کې مطالب راټول کړم، هيله ده چې د لوستونکو د ګټې وړ وګرځي. څرنگه چې هيڅکله انسان له غلطۍ څخه خالي نه دی نوکه کومه غلطۍ

را څخه شوي وي بڅښنه راته کوئ.

په پای کې زه زاهدالله ؛ ابراهيم زی؛ (اندې) چې اوس مهال د غزني په پوهنتون کې خپلي تحصيلي زده کړي

پرمخ بيايم له الله ج څخه ډېر منندوی يم چې ماته يې په دې بوختياو کې د دې مطالبو د راټولولو او ليکولو

حوصله راکړه.

ليکوال : ستاسو دخير دُعاګانوته اړ دی.

دپاکۍ پيژندنه

داوداسه احکام

الف :هغه کارونه چې اودس پرې ماتېږي هماغه کارونه اودس لازموي : لکه دانسان له دوولاروڅخه دکوم شي وتل؛قې

کول؛خوب کول؛اوداسې نور

ب: داودس دفرضيت دليل

په قرانکريم کې الله تعالى مؤمنانوته خطاب کولوپه ترڅ کې فرماي

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذِفُتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاعْلُوا جُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ

(المائدة(6)

يعني : اى مؤمنانوكله چې تاسې دلمانځه له پاره پورته كيږئ نوبايديچې خپل مخونه ، اولاسونه ترڅنگلوپورې ووينځئ ، په

سرونوباندي لاسونه راتيروئ ، اوپنې تريپيوپورې ووينځئ

داوداسه فرضونه

داوداسه څلورفرضونه دي

(۱) يوځل دټول مخ پريمنځل

(۲) ترڅنگلوپورې ددواړولاسونوپريمنځل

(۳) دسرڅلورمې برخې مسح کول

(۴) تريپيوپورې دپنبوپريمنځل

داوداسه سنتونه

داوداسه (۱۳) دانې سنتونه دي چې په لاندې ډول دي

(۱) داوداسه لپاره نيت کول

(۲) دبسم الله الرحمن الرحيم ويل

(۳) ترمړوندنوپورې ددواړولاسومينځل

(۴) درى واري خوله مينځل

(۵) مســـواک وهل

(۶) درى واري پوزې ته اوبواچول

(۷) دږيرې څلالول

(۸) دپنبواولاسودگوتوڅلالول

(۹) دټول سرمسحه کول

(۱۰) دسريه اوبوسره ددواړو غوږونومسحه کول

(۱۱) پرترييب سره اودس کول

(۱۲) اول بنى اويياچپ لورى وينځل

(۱۳) په يوه غړې پسې سمدستي بل غړى وينځل

غسل

غسل په لغت کې ټول بدن پرېمنځلوته ويل کيږي او د اسلامي شريعت په اصطلاح کې د شريعت د بنودل شوي طريقي سره سم د حکمې ناپاکۍ لري کولو او يا يواځې د ثواب حاصلونې په خاطر د ټول بدن وينځلوته غسل ويل کيږي

د غسل د فرضيت دليل

الله (ج) فرمايي : **وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ** (المائدة ٦)

يعني : که د جنابت په حال کې یاست نو په لمبلوځان پاکړئ ، که ناروغان یا مسافرياست ، یا تاسې نه کوم څوک له حاجت پوره کولونه راشي یا تاسې په ښځولاس لگولې وي ، او اوبه ونه مومي ، نوله پاکي خاورې نه کارواخلئ ، پر هغې لاسونه ووهئ ، په خپلومخونو او لاسونو باندې پې راکاږئ، الله (ج) نه غواړي چې ژوند در باندې تنگ کړي، خو هغه غواړي چې تاسې سوتره کړي او خپل نعمت پر تاسې پوره کړي ، ښايي شکروېستونکي شی

د غسل احکام

الف : د غسل فرضونه

- (١) دخولي پرېمنځل په داسې طريقي سره چې ستونی هم ورسره لوند شي
  - (٢) په پوزه کې اوبواچول
  - (٣) ټول بدن ته په داسې طريقي سره اوبه رسول چې دوېنسته په اندازه ځای هم پکې وچ پاتې نه شي
- دوېنستانو بيوخونو او د نوکانو لاندې ځايونو ته اوبه رسول هم ضروري دي که د ښځې دوېنستانو بيوخونو ته اوبه رسيدې د کوڅيو سپڅولوته ضرورت نشته . او که سړي د ښځو په څير کوڅۍ پرېښي وي د هروېنسته لمدول پرې فرض دي

ب: د غسل سنتونه

- (١) نيت کول
- (٢) لمړی اودس کول
- (٣) دواړه لاسونه ترمړوندونو پورې مينځل
- (٤) مسواک وهل
- (٥) په ټول بدن درې وارې اوبه تيږول

ج: دغسل ډولونه

غسل په درې ډوله وېشل کېږي ، فرض، سنت، مباح

- (۱) دلوی بی اودسی. (جنابت ، حیض ، اونفاس) څخه دپاکۍ په خاطر غسل کول فرض دی
- (۱) داجر او ثواب په نیت غسل کول سنت دي ، لکه دجمعي دلمانځه لپاره غسل کول، داختر و نولپاره غسل کول....
- (۳) له بدن څخه دخپرو پاکولو او یا په گرمۍ کې دبدن دپخولو لپاره غسل کول مباح دي

تیمم

دتیمم پیژندنه

تیمم په لغت کې قصد، ارادې، او عزم ته ویل کېږي. او داسلامي فقهي په اصطلاح کې له حکمي نجاست څخه دپاکوالي په نیت

پاکې خاورې ته قصد کول دي

دحکمي نجاست پیژندنه

حکمي نجاست دنپاکۍ هغه حالت ته ویل کېږي چې چټلي یې په سترگونه ښکاري

خو شریعت نجس گڼلې لکه بې اودسي، جنابت اونفاس اوداسي نور...

دتیمم درواوالي دلیل

((فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا)) النساء ۴۳

یعنې : که اوبه ونه مومي. نوله پاکې خاورې نه کارواخلئ اوله هغې نه خپل مخونه اولاسونه مسح کړئ ، بیشکه الله ((ج)) له نرمۍ.

نه کاراخیستونکې اوبخنښنه کوونکې دی

الف: دتیمم درواوالي صورتونه

(۱) چې داوبو پیدا کولو هیله ختمه شي یادومیل په اندازه لرې وي

(۲) داوبوپه خوا کې دښمن یا کوم ضرري حیوان وي

(۳) دکوهی رسی یا بوکه نه وي

(۴) که ښځه په کور کې وي له کوره په وتلو او اوبوپه راوړلو کې دهغې دغزت اوبوپه خطر کې وي

(۵) اوبووي خودڅښلو لپاره ایله بس کېږي

(۶) اوبه وي خودصحت لپاره یقیناً ضرر رسوي یا ورسره مرض زیاتېږي

(۷) اوبه وي خودضرورت لپاره په گران قیمت ورکول کېږي یا ورسره داخستلو وس اوتوان نه وي

(۸) داوداسه یا غسل په کولوسره دداسې لمانځه دتللو ویره وي چې قضاء ونه لري لکه دجنازی لمونځ، داختر و نولمونځ

دخسوف او کسوف لمونځ

(۹) دډیرې کمزورۍ له امله اوبه نشي راوړلی یا بې له کوهی نشي راییستلې

(۱۰) که څوک په ریل، جهاز، یا بل شي کې سفر کوي او هغه روان وي نه ودیږي، اوبه هغو کې اوبه نه پیدا کېږي یا اودس کول

ممکن نه وي

(ب) د تیمم فرضونه

(۱) دالله (ج) درضا له پاره له حکمي نجاست څخه دپاکیدونیت کول.

(۲) دواړه لاسونه په خاوره وهل اوپه ټول مخ يې راگرځول

(۳) بيا لاسونه په خاوره وهل دڅنگلوپه شمول يې په دواړه لاسونوراگرځول

(ج) هغه شيان چې تیمم پرې روا يا ناروادی

په خاوره ، اوهغه شيان چې دخاوري له جنس څخه دي ، لکه رانجه، چونه ، ډبره ، خښته ، سره خاوره ، مرمړ، فیروزه ،

اوداسې نوروباندې تیمم کيږي

کوم شيان چې دځمکې له جنس څخه نه دي ،اوپاپه اورکې سوزيږي،ايره کيږي ياويلې کيږي لکه لرگی، اوسپنه ، سره زر،

سپين زر،مس، زيږ،شيشه ، قلعي ، جامه ،فلزات ، سکاره ، کاغذ، نيلون ،ايره ، اوپلاستکی شيان تیمم پری نه کيږي . البته په

پورتنيوشيانوکه دومره گرد پروت وي چې په لاس سره معلوم شي يا دوره وکړي بياپرې تیمم روادی.

لمونځ

لومړی دلمانځه دفرض کېدوشرطونه

لمونځ پرهغه چا فرض دی چې لاندي شريط ولري

(۱) اسلام : پرکافرباندې نشته

(۲) عقل اوهوش : پرليونو اوبې هوشه ، دبیهوشۍ په حالت کې نشته

(۳) بلوغ : پرکوچنی هلک اوانجلی نشته

(۴) دښځې لپاره له حیض اونفاس څخه پاکوالی

دلمانځه ټول فرضونه (۱۴) دانې دي چې په هغوکې (۷) خارجې دي هغه خارجې يعنې داچې دلمانځه شرطونه دي او(۷) يې

دخلي دي يعنې دلمانځه ارکان

الف: دلمانځه دصحت شرطونه

دلمانځه دصحت شرطونه هغه دي چې دصحت لپاره اړين دي که په دغوشرطونوکې يوه نیمگړې وي لمونځ نه صحيح کيږي

چې په لاندي ډول دي

(۵) دعورت پتوالی

(۱) له وړې اوغټې بې اودسې څخه پاکوالی

(۶) دلمانځه وقت پيژندل

(۲) دبدن پاکوالی

(۷) مخامخ قبلې ته دریدل

(۳) دجامې پاکوالی

(۴) دهغه ځای پاکوالی په کوم ځای چې لمونځ کيږي

(ب) د لمانځه ارکان

د لمانځه د ارکانو څخه هدف هغه فرضونه دي چې په لمانځه داخل دي که له دغو ارکانو څخه په یوه کې هم نقصان رامنځ ته شي

لمونځ فاسیدیږي

چې دغه ارکان په لاندي ډول دي

(۱) د لمانځه لپاره نیت کول

(۲) تکبیر تحریمه ده

(۳) قیام دریدل

(۴) قرائت ویل: د فرض لمونځونو په لومړنيو دوو رکعتونو کې دنفلو او سنتونو په ټولو رکعتونو کې قرائت ویل فرض دی

(۵) رکوع کول: - څرنگه الله (ج) فرمایلي دي (یا ایها الذین امنوا رکعوا وسجدوا) (الحج ۷۶)

یعنې: ای مؤمنان رکوع او سجده وکړئ

(۶) سجده کول

(۷) اخیر قاعده

د لمانځه واجبات

د لمانځه د واجباتو څخه مراد هغه مهم کارونه دي چې په لمانځه کې یې ادا کول اړین دي که له دغو کارونو څخه یو پاتې شي نو د

سهوې سجده لازميږي او که قصد اړینېږي نو د لمانځه د فاسیدېدو سبب ګرځي

او د دغه لمانځه بیا را ګرځول لازميږي چې دغه واجبات په لاندي ډول دي

(۱) د فرض لمونځونو په دوو لومړنیو او دنورو لمونځونو په ټولو رکعتونو کې دفاتحې سورت ویل

(۲) دفاتحې د سورت سره د فرض لمونځونو په دوو لومړنیو رکعتونو او دنورو لمونځونو په هر رکعت کې د بل سورت یوځای کول

(۳) د بل هر سورت نه مخکې دفاتحې سورت ویل

(۴) د قرائت، رکوع، سجدو، او ارکانو ترمنځ ترتیب ساتل

(۵) قومه یعنې له رکوع څخه له راپورته کیدو ورسته سم دریدل

(۶) جلسه یعنې د دواړو سجدو ترمنځ په ارام سره کیناستل

(۷) دارکانو تعدیل یعنې رکوع سجده په پوره اطمینان سره اداء کول

(۸) لومړی قاعده

(۹) په دواړو قاعدو کې یو ځل التحیات ویل

(۱۰) دامام لپاره په هغو لمونځونو کې قرائت په لوړ او ازیل چې په جهرویل کېږي لکه د سهار ماښام او سختن لمونځونه، او په

هغو لمونځونو کې چې قرئت خفیه ویل کېږي خفیه ویل لکه دماز دیګرو او ماسپښین لمونځونه

(۱۱) د السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته په الفاظو سره لمونځ ختمول

(۱۲) دعا قنوت ویل او په وتر لمانځه کې د قنوت لپاره تکبیر ویل

(۱۳) د دواړو اخترونو د لمانځه تکبیرونه

دسوی سجده

که دلمانځه له واجباتو څخه یو په سهوه سره پاتې شي نود سهوي سجده لازمیږي چې په لاندې ډول ده
په یوکار کې خطاکیدو ته سهوه ویل کیږي ، په لمانځه کې سهوه دامعنا لري چې له یوچاڅخه په لمانځه کې کموالی اوزیاتوالی
وشي ، ددغې کمی اوزیاتي دجبران لپاره ، په اخره قاعده کې له سلام گرځولو وروسته دوه سجده کول عبارت دسهوي له
سجده څخه دی

دسوی دسجدې طریقه

- (۱) په اخره قاعده کې تر تشهدپوري التحیات ویل
- (۲) بڼې لوري ته سلام گرځول
- (۳) په اطمینان سره دوه سجده کول
- (۴) له سجدو کولو وروسته التحیات لپاره کیناستل تراخړه د درود اودعا په شمول دالتحیات ویل
- (۵) په اخره کې دواړو طرفو ته سلام گرځول

د سهوي سجده په لاندې حالاتو کې لازمیږي

- (۱) څوک چې دلمانځه په یورکن (فرضو) کې وروسته والی راوړي مثلاً قیام فرض دی یوڅوک درېم رکعت ته په پورته کیدو کې
له تشهد وروسته نورهم کینی اودرود شروع کړي یا په یورکعت کې درې سجده وکړي. سجده سهوه لازمیږي
- (۲) دلمانځه له واجباتو څخه کوم یو په هیڅ سره پاتې شي مثلاً دفاتحی سورت یا بل کوم سورت چې دفاتحې پسې وروسته ویل
کیږي هیرشي یا دا چې لومړنۍ قاعده په هیڅ سره پاتې شي. سجده سهوه لازمیږي
- (۳) په واجباتو کې وروسته والی رامنځته کیدل مثلاً دفاتحې دسورت سره دبل سورت پیوست کول واجب دی څوک چې
دفاتحې له سورت څخه وروسته دومره ځنډ چې ودریږي چې رکوع اوسجده پکې وشي سجده سهوه لازمیږي

د سهوې دسجدې ځينې مهم مسایل

- (۱) دفرضو(اركانو) او واجباتوپه قصدأپربښودولمونځ فاسد وي په سجده سهوه نه صحيح كيږي
- (۲) په يوځل سهوه كيدويا له يوځل څخه زيات سهوه كيدلوسره يواځې يوه سجده سهوه لازميږي
- (۳) كه څوك په لومړي ركعت له سورة فاتحي مخكې التحيات شروع كړي سجده سهوه لازميږي
- (۴) كه په هيره قومه اوجلسه پاتې شي سجده سهوه لازميږي
- (۵) كه څوك سهوآداخړنې قاعدې پرځاى پنځم ركعت ته پورته شي سجده سهوه لازميږي
- (۶) كه له يوچا څخه په فرض لمانځه كې په لومړنيور كعتونو كې دفاتحي سورت سهوآپاتې شي سجده سهوه پرې لازميږي خو كه په ورستيو كې پاتې شي نه لازميږي
- (۷) دالتحيات ،دعاقنوت ، اوداخترنودتكبيرونوپه هيريدوسره هم سجده سهوه لازميږي
- (۸) كه امام د پټ قرات پرځاى جهري اودجهري پرځاى خفيه قرات ووايي سجده سهوه پرې لازميږي
- (۹) كه چاته په لمانځه شك پيداشي چې خوركعت به يې وكړل دوه يادري كه دايې لومړى ځل وي بيا دي لمونځ له سره وكړي او كه بيا بيا ورته دغه شك رالويږي نو هماغه كمه اندازه دې په نظر كې نيسي په اخر كې دي دسهوي سجده وكړي
- (۱۰) كه يوڅوك دامام سره په اخريور كعتونو كې شريك شي او بيا دهغور كعتونودراگر څولوپرمهال چې ورڅخه تللې دي سهوه شي سجده سهوه پرې واجب ده
- (۱۱) كه چا د څلورور كعتوفرضوپرځاى پردوور كعتوسلام وگرځول بيا ور يادشو چې دوه ركعت به يې اداكړي دي چاسره دې خبرې نه كوي دوه دې نور هم وكړي دسجده سهوې په كولوسره يې لمونځ صحيح شو
- (۱۲) كه چاباندې سجده سهوه لازمه شوي وي او په اخره كې له ياده ووځي اوسلام وگرځوي په وريادېدوسره دې سجده سهوه وكړي التحيات به ووايي اوسلام دې وگرځوي
- (۱۳) كه يومسافر په څلورر كعتيز لمانځه كې ددور كعتونوپه ځاى پوره څلورر كعتو وكړي اومنځنۍ قاعده كې كينې نوسجده سهوه دي وكړي پدې صورت كې به يې لومړې دوه ركعتونه به فرضواو اخري دوه ركعتونه به يې په نفلو كې حساب شي
- (۱۴) دامام په سهوې سره پرمقتديانو سجده سهوه لازميږي ، اودمقتدي په سهوې سره دجماعت پروخت نه پرمقتدي سجده سهوه شته اونه پرامام ، بلكې مقتدي به دامام متابعت كوي

پورته مسائل دفقې مشهور كتاب هدايه كې په تفصيل سره ذكر شوي دي لومړى

تـــ ـــو ك / 329-34

دلماښخه سنتونه

د فريضو او واجباتو ترڅنگ په لمانځه کې ځينې نور کارونه داسې دي چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) د لمانځه پرمهال په دوامداره توگه ترسره کړي دي که څه هم ددغو کارونو ترسره کول د لمانځه د فساد سبب نه گرځي بلکې اجراو ثواب لري ځکه چې دادر رسول الله (صلى الله عليه وسلم) سنت دي اود سنتو ترسره کول له اجراو ثواب څخه تش نه وي دغه سنت کارونه په لاندې ډول دي

- (۱) د تکبير تحريمه له ويلو دمخه غوږونو ته د دواړو لاسونو پورته کول
- (۲) د لاسونو د پورته کولو پرمهال گوتې خلاصې پرېښودل
- (۳) د تکبير تحريمه څخه وروسته دنارینه و لپاره په نامه اود ښځو لپاره په سينه باندې لاسونه اېښودل
- (۴) ښې لاس په چپ لاس اېښودل
- (۵) د تکبير تحريمه ويلو پړوخت سر نه ټيټول
- (۶) دامام لپاره د تکبير تحريمه او ارکانو تکبيرونه په لوړ او ازیل
- (۷) سبحانک اللهم ويل
- (۸) اغوذ بالله ويل
- (۹) په هر رکعت کې دسورت فاتحې نه مخکې په پټه توگه بسم الله ويل
- (۱۰) د فرض لمونځونو په دريم او څلورم رکعت کې دفاتحې دسورت ويل
- (۱۱) دفاتحې دسورت په ختميدوسره "امين" ويل
- (۱۲) ثناء، اغوذ بالله، اوبسم الله په توگه ويل
- (۱۳) په رکوع اوسجده کې لږ تر لږه درې ځله تسبيح ويل
- (۱۴) په رکوع کې سراوملايو شان برابرول
- (۱۵) په قومه کې دامام لپاره سمع الله لمن حمده اود مقتدي (ربنا لک الحمد) اود يواځې لمونځ کونکې لپاره داوړه ويل
- (۱۶) سجده ته د تلو پر وخت لمړې زنگونه په ځمکه لگول بيا دواړه لاسونه بيا پزه او اتندی لگول
- (۱۷) په جلسه اوقاعده کې دواړه پښې په داسې شکل درول چې دگوتو سرونه يې قبلي لوري ته برابر وي اودواړه لاسونه په زنگونو اېښودل
- (۱۸) په ورستۍ قاعده کې دالتحيات څخه وروسته درود شريف ويل
- (۱۹) له درود شريف څخه وروسته ماثوره دعا ويل يعنې: "اللهم ربنا" ويل
- (۲۰) لومړۍ ښي لوري اوبياچپ لوري ته سلام گرځول

دلمانځه مفسدات

دلمانځه له مفسداتوڅخه مرادهغه کارونه دي، چې لمونځ فاسدوي اوباطل يې گرځوي چې په لاندې ډول بيانېږي

- (۱) په لمانځه کې خبرې کول
- (۲) دلمانځه په حالت کې قرآن کریم ته په کتلوسره تلاوت کول
- (۳) دلمانځه له شرطوڅخه که کوم شرط پاتې کیدل
- (۴) دلمانځه له ارکانوڅخه دکوم رکن پاتې کیدل ، لکه رکوع ، قیام اوداسي نور....
- (۵) دلمانځه له واجباتوڅخه کوم یو واجب په قصدسره پرېښودل
- (۶) بې له عذره مری- صافول ، اوقصداتوخیدل
- (۷) دتکلیف ، غم ، یا کوم مصیبت له امله ژړاکول ، که دغه ژړادالله (جل جلاله) وېږي وي پروانه کوي
- (۸) قصدایا په هیږه په لمانځه کې خوراک خښاک کول
- (۹) په لمانځه کې قدمونه اخیستل یو یادوه قدمه دارپتیا په اساس اخیستل پروانه لري
- (۱۰) عمل کثیرکول ، یعنې په لمانځه داسي کارکول چې لیدونکی داسې گومان وکړي چې داشخص لمونځ نه کوي
- (۱۱) دقرآن پاک په تلاوت کې داسي ستره غلطی کول چې په معنا کې یې تغیراشي
- (۱۲) په لمانځه کې په فقهه خندا کول
- (۱۳) له دیوال یا کاغذڅخه دلیکلې شوي شي په ژبه ویل
- (۱۴) بغیر له امام نه بل چاته فتحه ورکول ، ددواړولمونځ کونکولمونځ فاسدوي
- (۱۵) له موقع نه وروسته امام ته فتحه ورکول ، چې هغه بل ایت ته تللی وي که امام فتحه وانخلي دمقتدي لمونځ فاسدیږي او که فتح وانخلي دامام لمونځ فاسدیږي ، نومقتدي ته په کارده چې په دغسي حالت کې دفتحې په ورکول عجله ونه کړي ، اوامام ته په کارده چې مقتدیان فتحې ورکولوته اړنه کړي اوسمدستي رکوع ته لاړشي
- (۱۶) ښځه له سړي سره ترڅنگ برابره ودرېدل ، په دې شرط چې دومره ځنډ ودرېږي چې رکوع یاسجده پکې کیږي خو که داسي کومه کوچنۍ نجملۍ ودرېږي چې نفساني میلان ورته نه کیږي یاداچې ددواړوترمنځ پرده وي نولمونځ نه فاسدیږي

دلمانځه مکروهات

دلمانځه مکروهاتوڅخه مرادهغه کارونه دي چې لمونځ خوورسره نه فاسديږي البته مکروه کيږي ، ځان ساتل ورڅخه په کار دي دغه مکروهات په لاندي ډول دي

- (۱) په سرباندي په داسې توگه څادر يابل شی اچول چې دواړه لوري يې په اوږوباندي راڅپري
- (۲) کميس يا کورتۍ په داسې توگه پر ځان اچول چې دواړه لستونې يې څپري
- (۳) جامې ځانته راټولول اوله دوړوساتل
- (۴) دسجدې له ځای څخه بې ضرورته دډبرولرې کول يا يوشی پوکول
- (۵) له داسې جامې سره لمونځ کول چې په اسلامي ټولنه کې يې خلگ نه خوښوي
- (۶) دتشويادکومتيازوته دضرورت په حالت کې لمونځ کول
- (۷) دسړيولپاره دغوټه کړی شويو وينستانوسره لمونځ کول
- (۸) دگوتوڅخه ټقونه ويستل يادلاسونوينجې يوپه بل کې ورکول
- (۹) دسترگوپه کونجنوکې يوځوابل ځواکتل
- (۱۰) په سجده کې څنگلې پرېستل
- (۱۱) داسې انسان لوري لمونځ کول چې مخامخ ناست وي که شاپې اړولې وي پروانه لري
- (۱۲) دداسې جاموسره لمونځ کول چې دساه لرونکي شي عکس ورباندي وي ياپه داسې مصلی لمونځ کول چې دسجدې کولوپه ځای دساه لرونکی شي تصويروي ، په داسې ځای کې لمونځ کول چې دسردياسه ښي ياچپ لوري ته دساه لرونکی شي عکس وي

(۱۳) چې په لومړي صف کې ځای وي سره له دې هم وروسته

صف کې يواځې ودریدل

(۲۴) په لمانځه کې په گوتوسره دسورتونو

ياتسبحاتوشميرکول

(۲۵) په خوله کې ديوشي اچول چې

دقرات مانع نه وي

(۱۴) په لاس ياسر دسلام ځواب ورکول

(۱۵) په پتوسترگولمونځ کول . بغيرله عذره

(۱۶) يواځې په تندي يواځې په پزه سجده کول

(۱۷) په خولۍ ياپټکې ياپه ول سجده کول

(۱۸) بې له عذره په لمانځه کې پلټۍ وهل

(۱۹) بې له اړتيا په لوړځای دامام يامقتديانو ودرېدل

(۲۰) رکوع ته دښکته کيدوپه حالت کې قرات پوره کول

(۲۱) دلمانځه له سنتوڅخه کوم سنت پرېښودل

(۲۲) دسجدې په حالت کې دواړه پښې له ځمکې نه پورته کول

(۲۳) په فرض لمونځوکې دقران پاک دترتيب خلاف قرات کول

مثلاً په لمړي رکعت کې قل هو الله احد. اوپه دويم رکعت کې (تبت) وويل شي.

د جنازې لمونځ

لومړۍ درنځور په حقوقو باندې رڼا اچوو:

کله چې یو مسلمان رنځور شي بايد نور مسلمان دهغه عیادت او پوښتنې ته ورشي ځکه چې داپه یو مسلمان باندې دبل مسلمان حق دی رسول الله (ص) فرمایلي دي : یو مسلمان پر بل مسلمان باندې شپږ حقونه لري او په بل روایت کې پنځه حقونه لري له هغونه یو دادی چې « واذمرض فعده » کله چې رنځور شي باید پوښتنې ته یې ورشي د مریض عیادت (پوښتنه کول) دلاندې حالاتو په اعتبار جلا جلا احکام لري

الف : که ناروغ دخفلوانوله جملې څخه وي پوښتنه یې فرض عین ده

ب : که خپلوان ونه لري پرنورومسلمانانويې پوښتنه فرض کفایې ده ، درنځورمسلمان پوښتنې ته ورتلل د هغه حق دي باید اداء شي

ج: او په عامو حالاتو کې دیورنځورپوښتنه کول مستحب دي

پورته مسائل په ((سنن ابی داود ، ۸ ج ، ۲۴۸ ص ، ۲۶۹۴ حدیث ، کې ذکر شوي دي

د جنازې دلمانځه احکام

د جنازې لمونځ فرض کفایي دی فرضیت یې له قران اوسنتو څخه ثابت اومنکر ورڅخه کافر دی

الف : د جنازې دلمانځه فرضونه

(۱) څلورځله الله اکبر ویل هر تکبیر دیورکعت ځای نسي

(۲) قیام ودرېدل په جنازه کې یې له عذره کیناستل جواز نه لري

ب : د جنازې دلمانځه سننونه

(۱) نیت کول : یعنې په زړه کې تیروول چې د نارینه یاښځینه ، کوچني هلك یا انجلی جنازه کوي

چې نیت یې په لاندې ډول ده

نَوَيْتُ أَنْ أُؤَدِيََ لِلَّهِ تَعَالَى أَرْبَعَ تَكْبِيرَاتٍ صَلَاةَ الْجَنَازَةِ اَللّٰهُ تَعَالَى وَالصَّلَاةُ لِلرَّسُولِ وَالِدُعَاءُ لِهَذَا الْمَيِّتِ اِقْتَدَ
يُتْ بِهَذَا الْاِمَامِ مُتَوَجِّهًا اِلَى جِهَةِ الْكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ ((الله اکبر))

(۲) بحمد او ثنا ویل (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَجَلَّ ثَنَّا وَكَ وَلاَ اِلهَ غَيْرُكَ

(۳) درود شریف ویل (اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى اِلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَسَلَّمْتَ وَبَارَكْتَ وَرَحِمْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى

اِبْرَاهِيمَ وَعَلَى اِلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ

(۴) دعا ویل

الف : دبالغ مړي دعا (نروي که ښځه) اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّينَاوَمَيِّتِنَاوَشَاهِدِنَاوَاغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَاوَكَبِيرِنَاوَذَكِّرِنَا

وَأُنثَانَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنْ أَهْلِهِ مِنْ أَهْلِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنْ أَهْلِهِ عَلَى الْإِيمَانِ اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ))

ب : دنابالغ مړي دوعاچې هلك وي ((اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا))

که انجلی وي : ((اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَمُشَفَّعَةً))

جهالۃ:

زه دغه وړوکی کتاب خپل قدرمن پلار جان

ته دالۍ کووم ځکه د ژوند په ټولو چارو کې

له ماسره ډیرې هلې ځلې ترسره کړي.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library